

Leyden Academy

ON VITALITY AND AGEING

•

Economische crisis en sterfte

Herbert Rolden

"Levensduur korter door crisis"

woensdag 26 feb 2014, 06:38 (Update: 26-02-14, 06:55)

Het aantal mensen dat verslaafd is aan drugs neemt toe in tijden van financiële crisis

ANP

Bron: NOS.nl

21
mei
2013

Meer zelfmoord in door crisis geteisterd Griekenland

Bron: NRC.nl

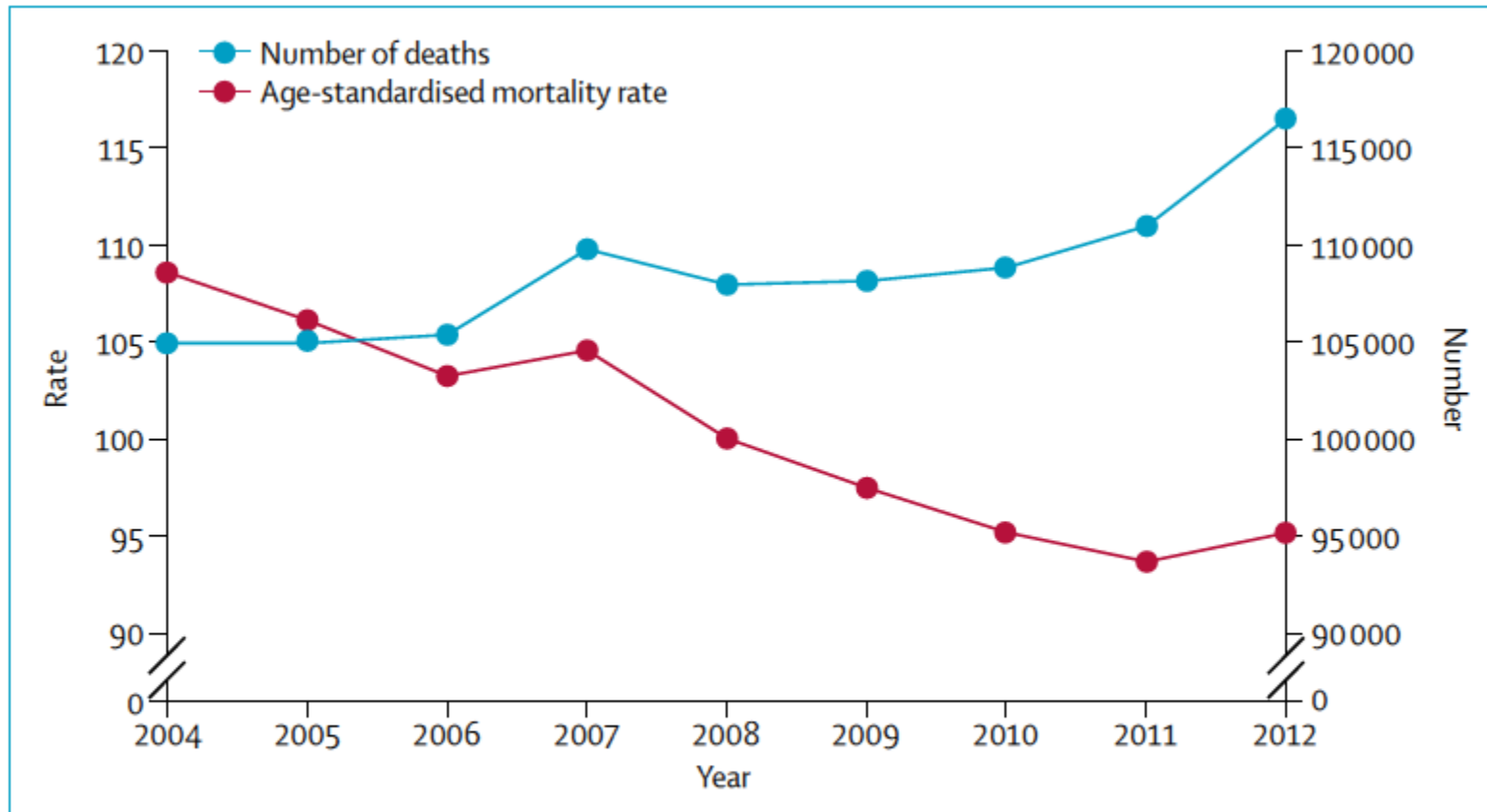

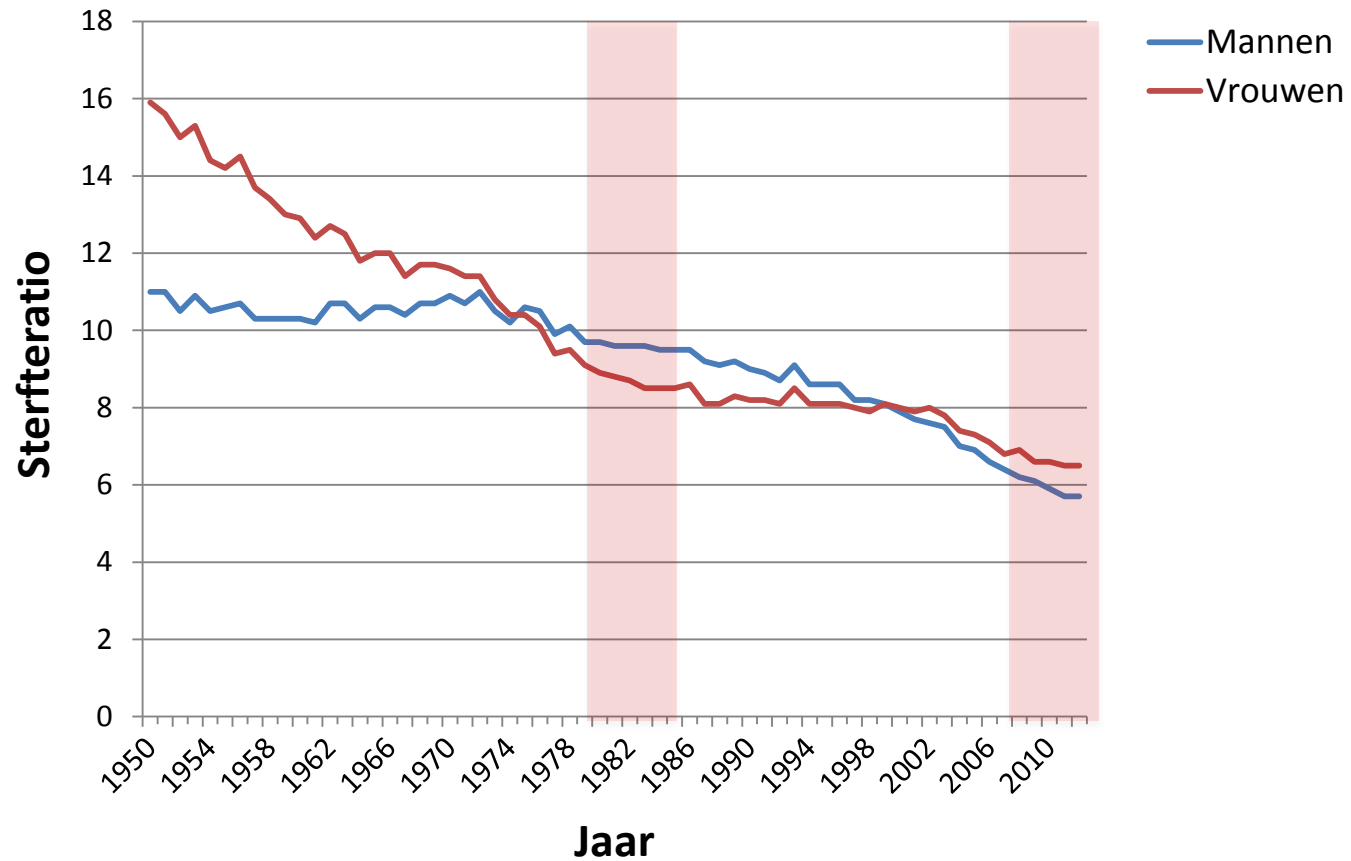
Figure : Mortality in Greece (2004-12)

Mortality rate is standardised to the 2008 age structure of the Greek population (2008=100).

Bron: Vlachidis et al. Mortality and the Economic Crisis in Greece. *The Lancet*. 2014; 383: p. 691

Leyden Academy

ON VITALITY AND AGEING

Bron: CBS

People live longer during a recession

Hannah Devlin
Science Editor

Economic austerity is normally assumed to have a negative impact on health, but a study suggests that when the going gets tough, people live longer.

Bron: *The Times*.
13-08-2013: p.6

Why Are Recessions Good for Your Health?

By DOUGLAS L. MILLER, MARIANNE E. PAGE, ANN HUFF STEVENS,
AND MATEUSZ FILIPSKI*

Bron: *American Economic Review*.
2009; 99(2): p. 122-127.

Deaths rise in good economic times: Evidence from the OECD

Ulf-G. Gerdtham^{a,*}, Christopher J. Ruhm^b

Bron: *Economics and Human Biology*.
2006; 4: p. 298-316.

**Sociaal
vangnet
(formeel en
informeel)**

- Alcoholgebruik (+/-)
- Drugsverslaving (+)
- Rokers (+)
- Gezond dieet (+/-)
- Sport/beweging (+/-)
- Weggebruik (-)
- Mantelzorg (+?)
- Zorggebruik (-)

Exogene factoren

- Kans baanverlies (+)
- Verkeersvolume (-)
- Milieuvervuiling (-)
- Inkomen (-)
- Vrije tijd (+)
- Zorgbeleid (?)

Gedrag

Gezondheid

- Depressie (+)
- Werkstress (-)
- Cardiovasculair (-)
- Infectieziektes (-)
- Leverziektes (-)

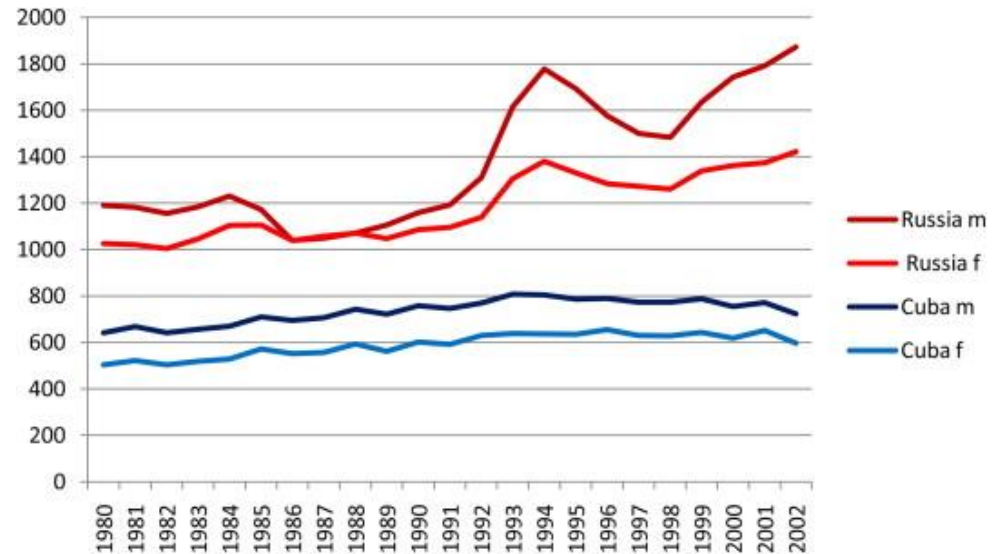
Sterfte

- Zelfmoord (+)
- Moord (+)
- Alcoholmisbruik (+/-)
- Andere oorzaken (-)

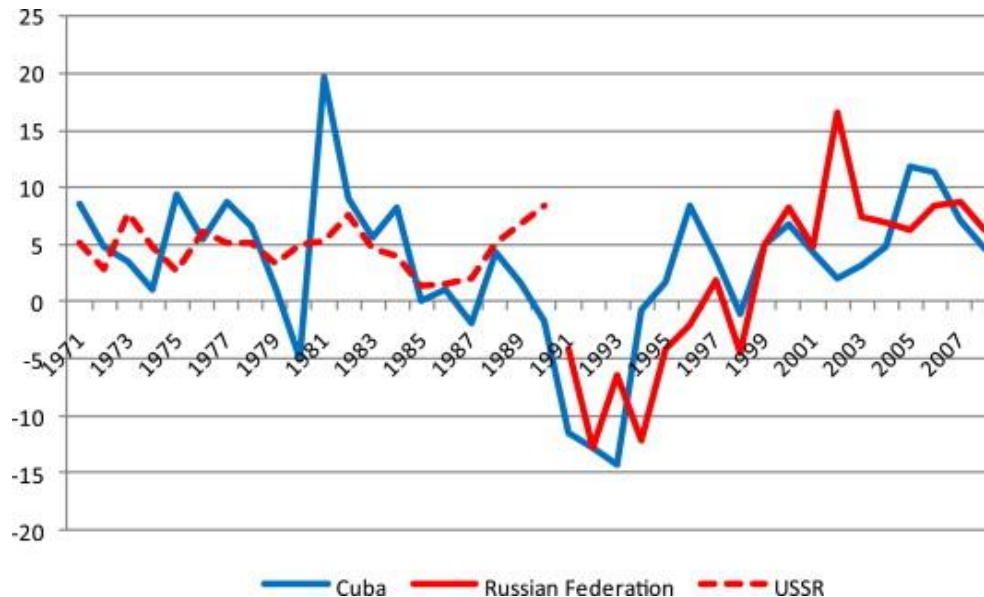
Werklozen
Werkenden

Sociaal beleid: Cuba vs. Rusland

Algehele sterfte, per 100.000

Groeipercentage BBP

Bron: Borowy, I. Similar but different: Health and economic crisis in 1990s Cuba and Russia. *Social Science & Medicine*. 2011; 72(9): p. 1489-1498

Crisis en sterfte: Geen eenduidig verhaal

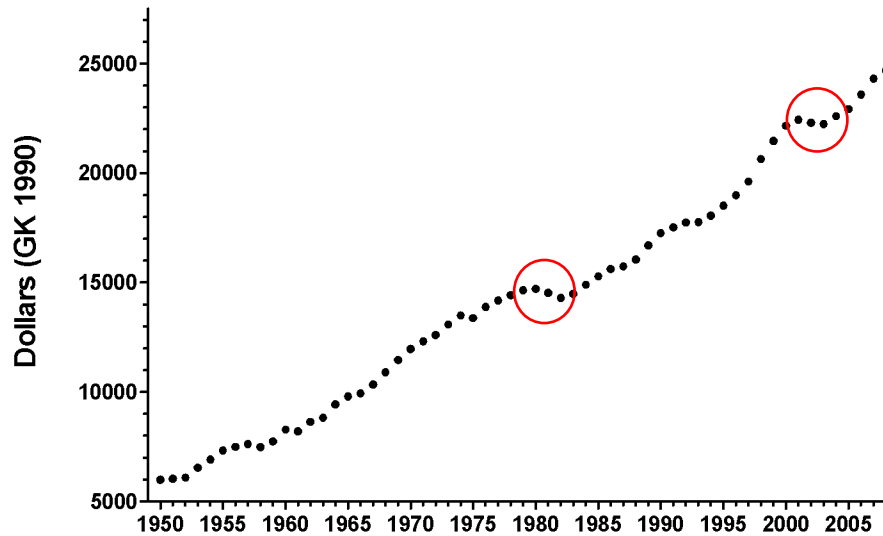
1. Een crisis heeft voordelige en nadelige effecten: in macro-analyses is alleen het netto-effect zichtbaar.
2. De wijze waarop sterftepatronen reageren op economische veranderingen hangt af van sociaal beleid en sociale cohesie.

Crisis en sterfte: Geen eenduidig verhaal

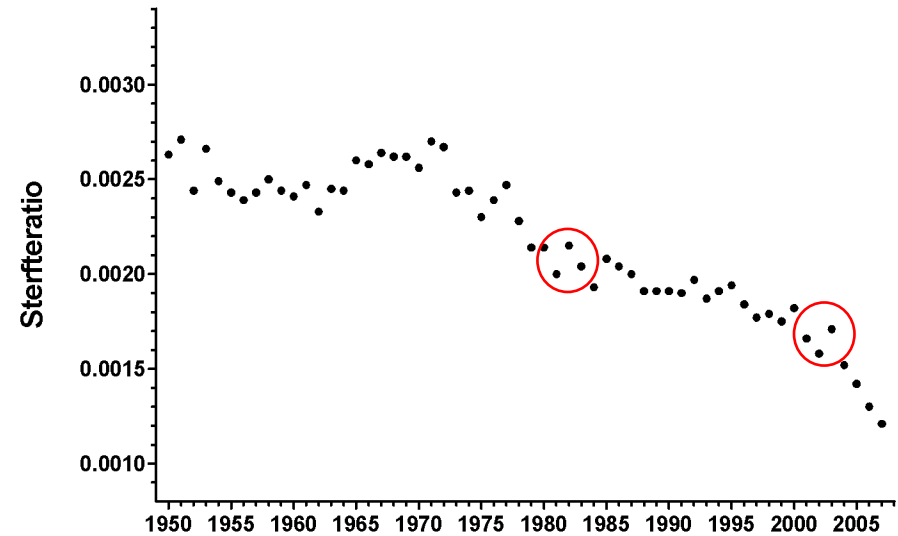
3. De associatie is afhankelijk van de oorzaak, zwaarte, definitie en meetmethode van een recessie.

Nederland: reële cijfers

Bruto binnenlands product per capita

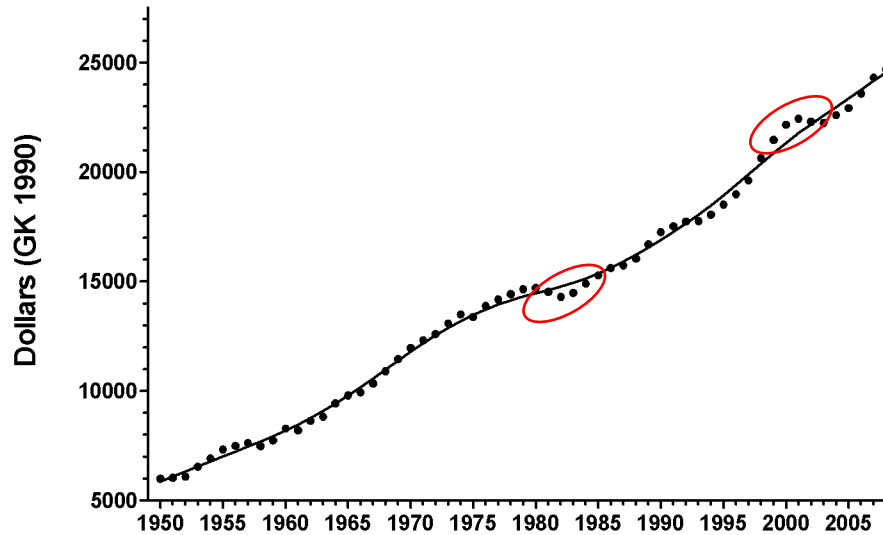

Sterfteratio mannen 40-44 jaar

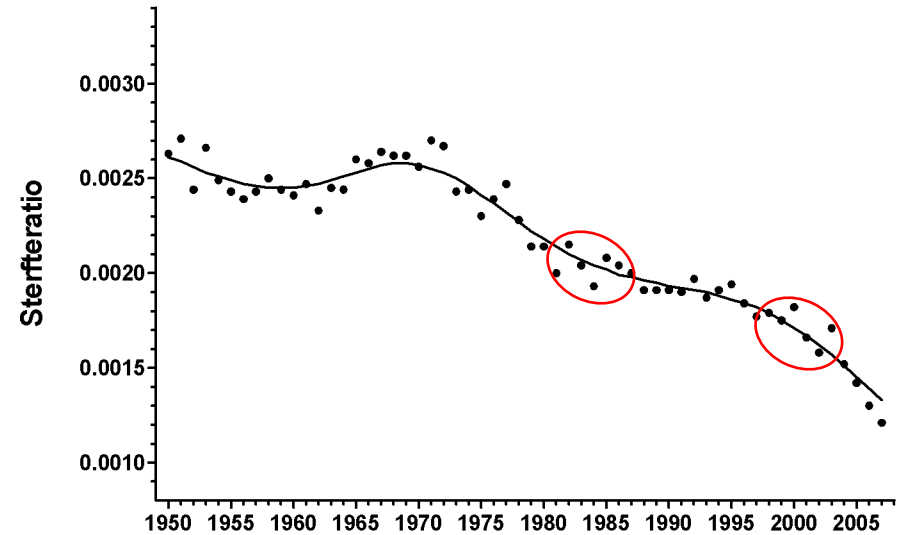

Nederland: korte termijn trend

Bruto binnenlands product per capita

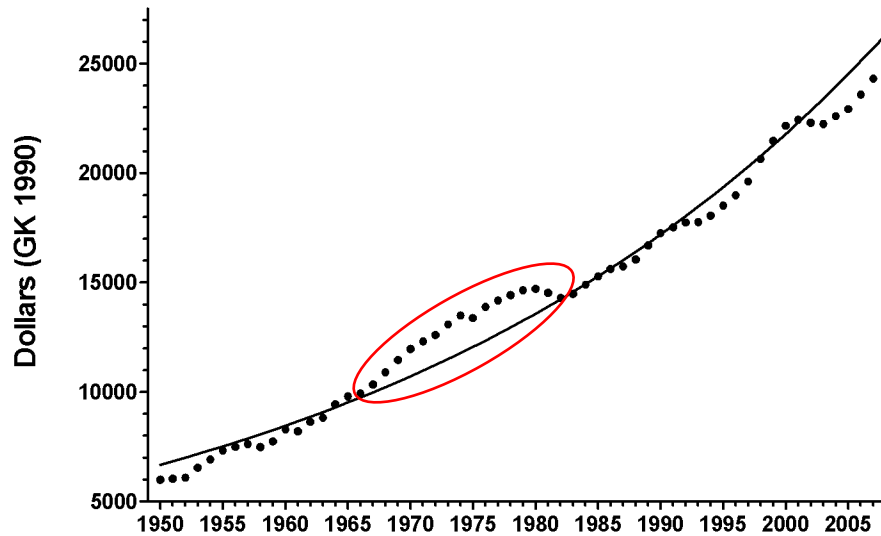

Sterfteratio mannen 40-44 jaar

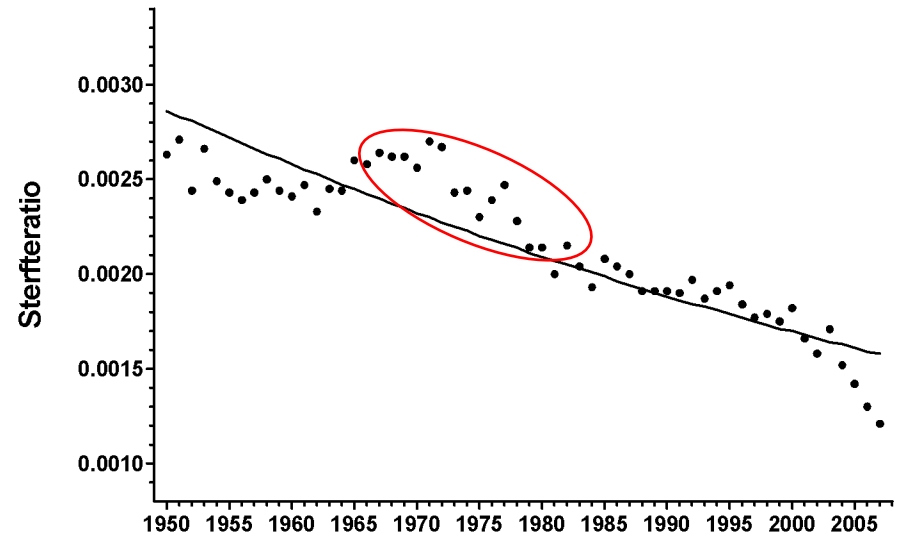

Nederland: lange termijn trend

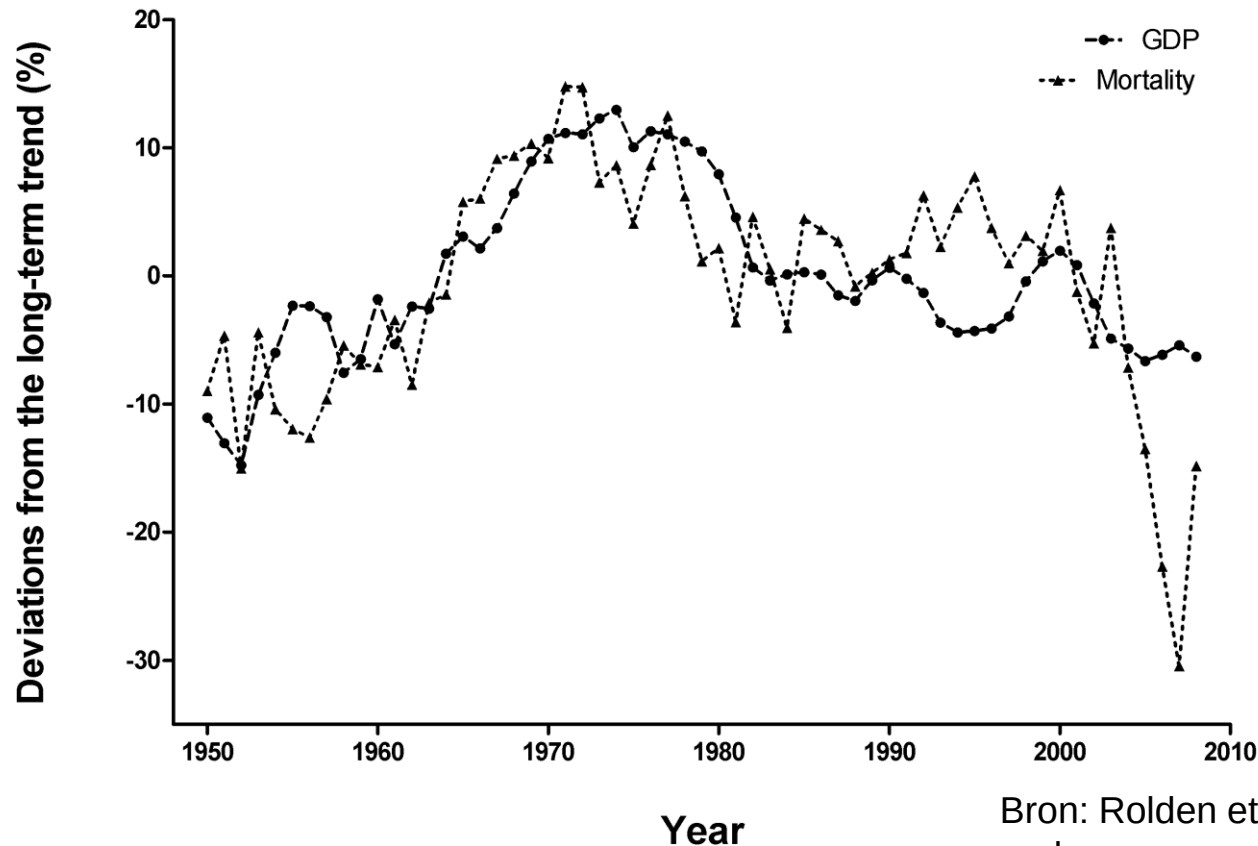
Bruto binnenlands product per capita

Sterfteratio mannen 40-44 jaar

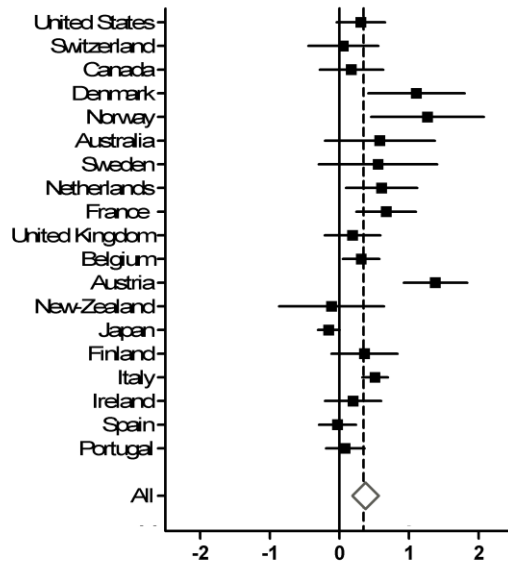
Nederland: Associatie lange cycli

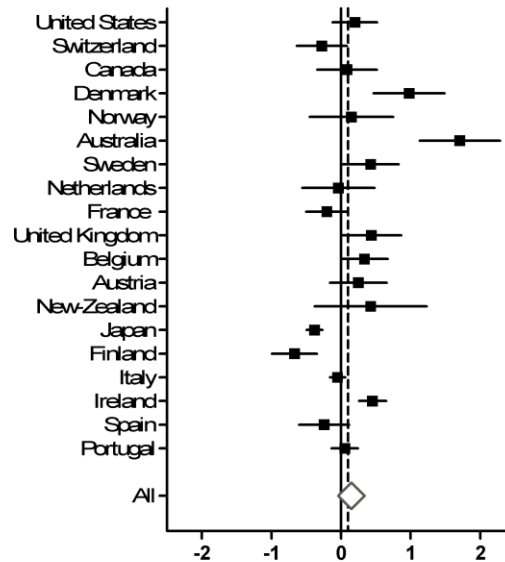
Bron: Rolden et al. Old age mortality and macroeconomic cycles. *JECH*. 2014; 68(1): p. 44-50

Internationaal: Associatie lange cycli

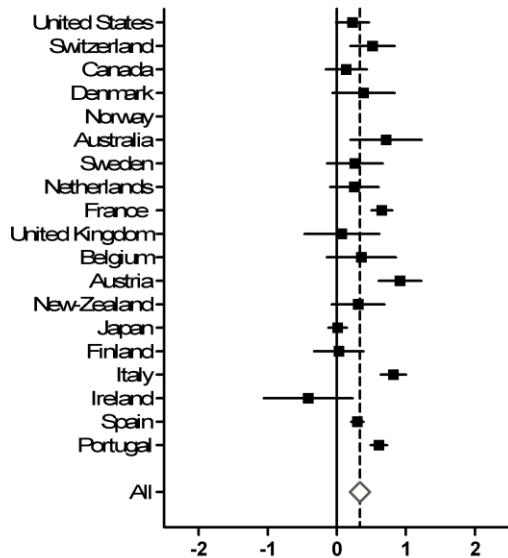
Men age 40-44

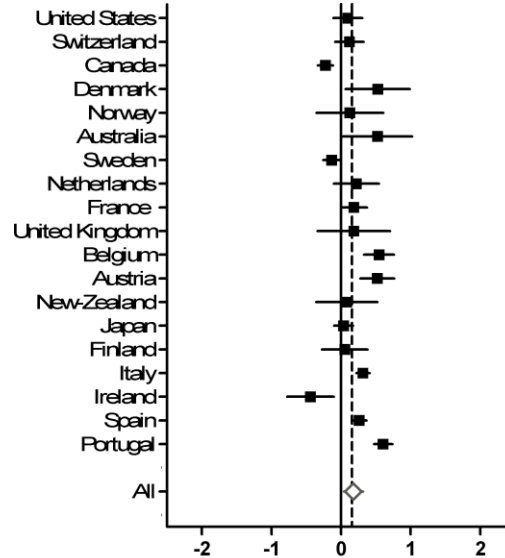
Women age 40-44

Men age 70-74

Women age 70-74

Bron: Rolden et al. Old age mortality and macroeconomic cycles. *JECH*. 2014; 68(1): p. 44-50

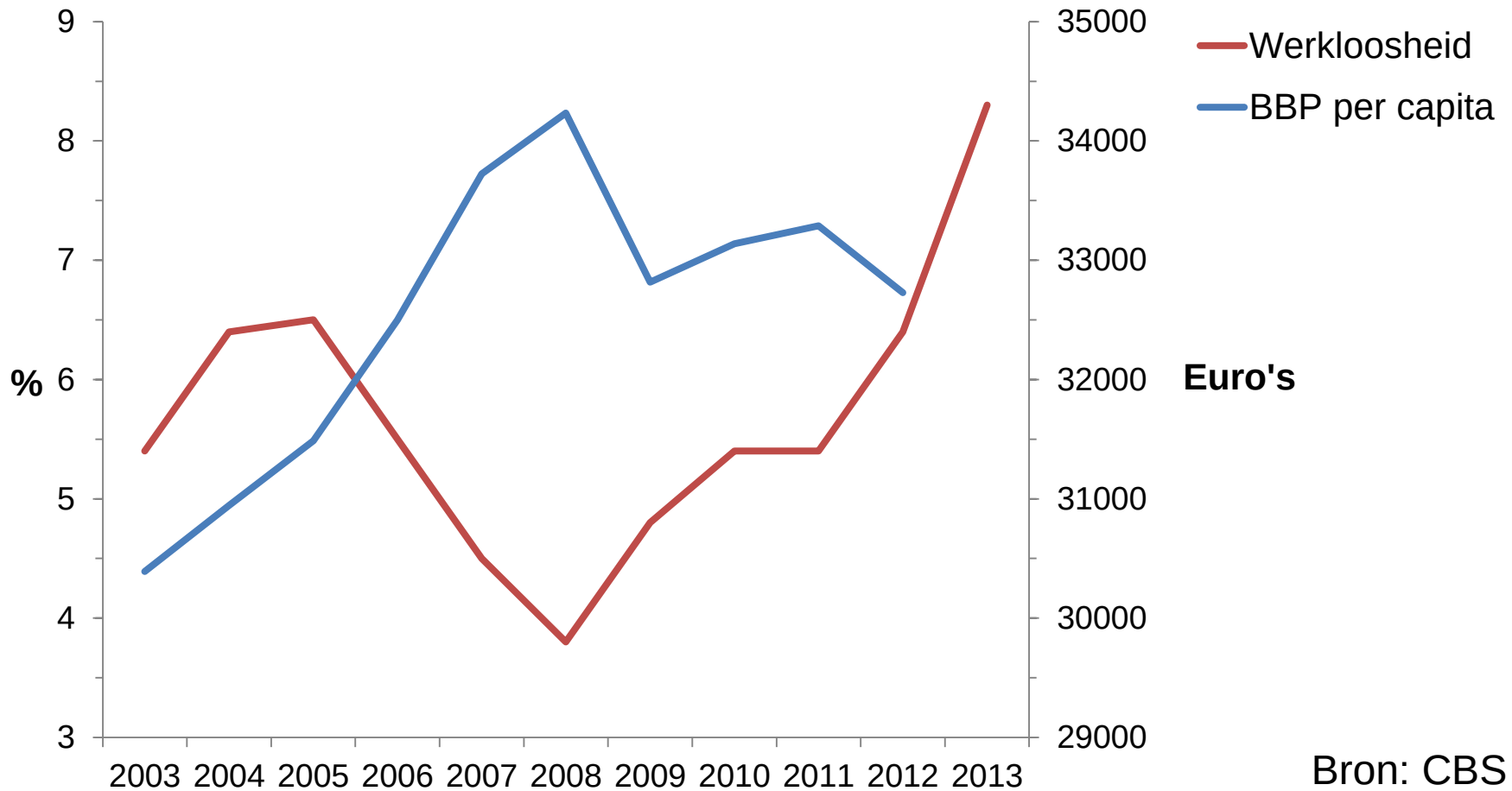
Crisis en sterfte: Geen eenduidig verhaal

3. De associatie is afhankelijk van de oorzaak, zwaarte, definitie en meetmethode van een recessie.
4. Onderzoek impliceert dat het effect van een crisis direct 'pro-cyclisch' is, maar vertraagd 'anti-cyclisch'.

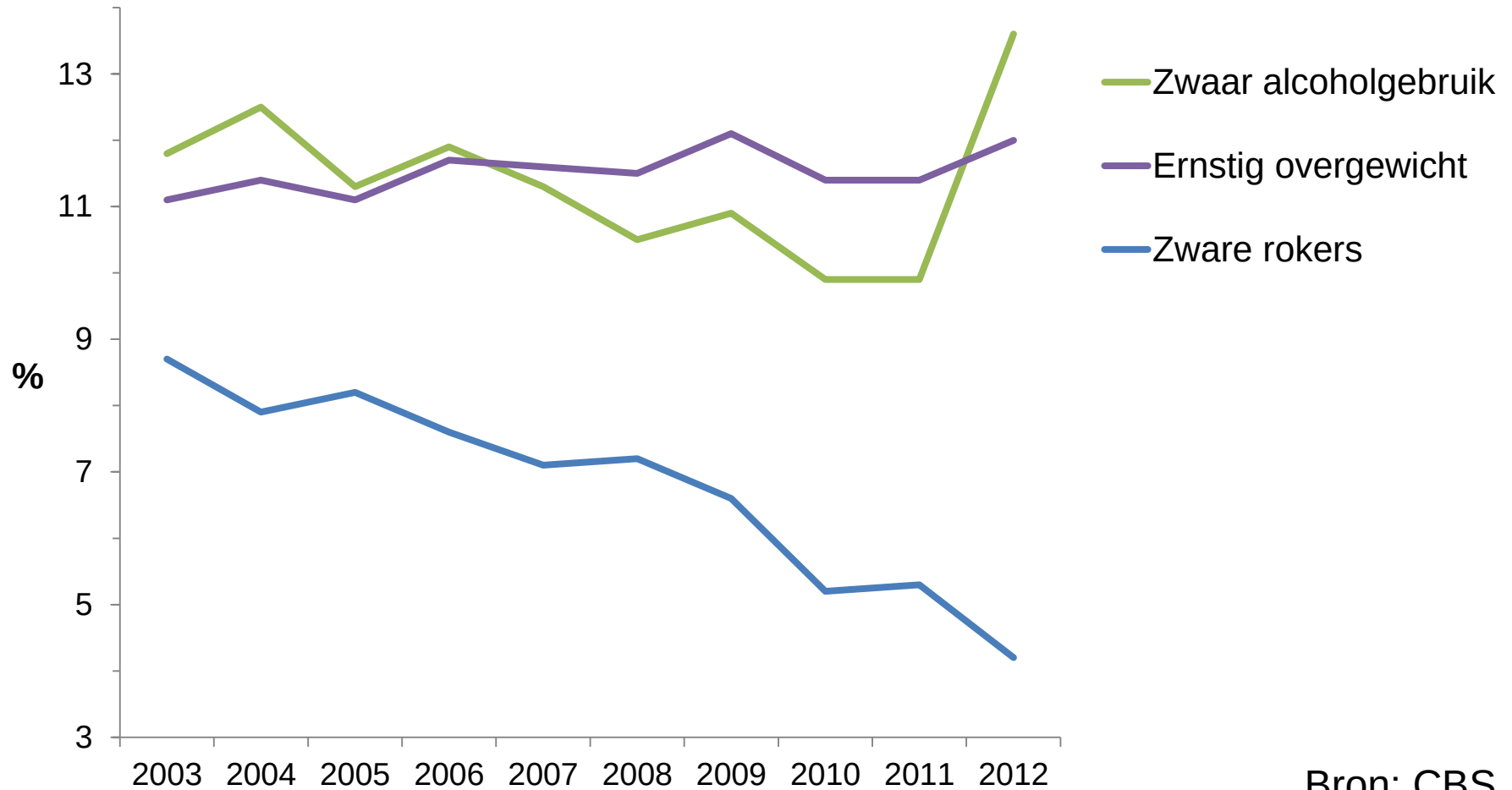
Wat betekent de huidige crisis in Nederland voor gezondheid en sterfte?

Economische cijfers

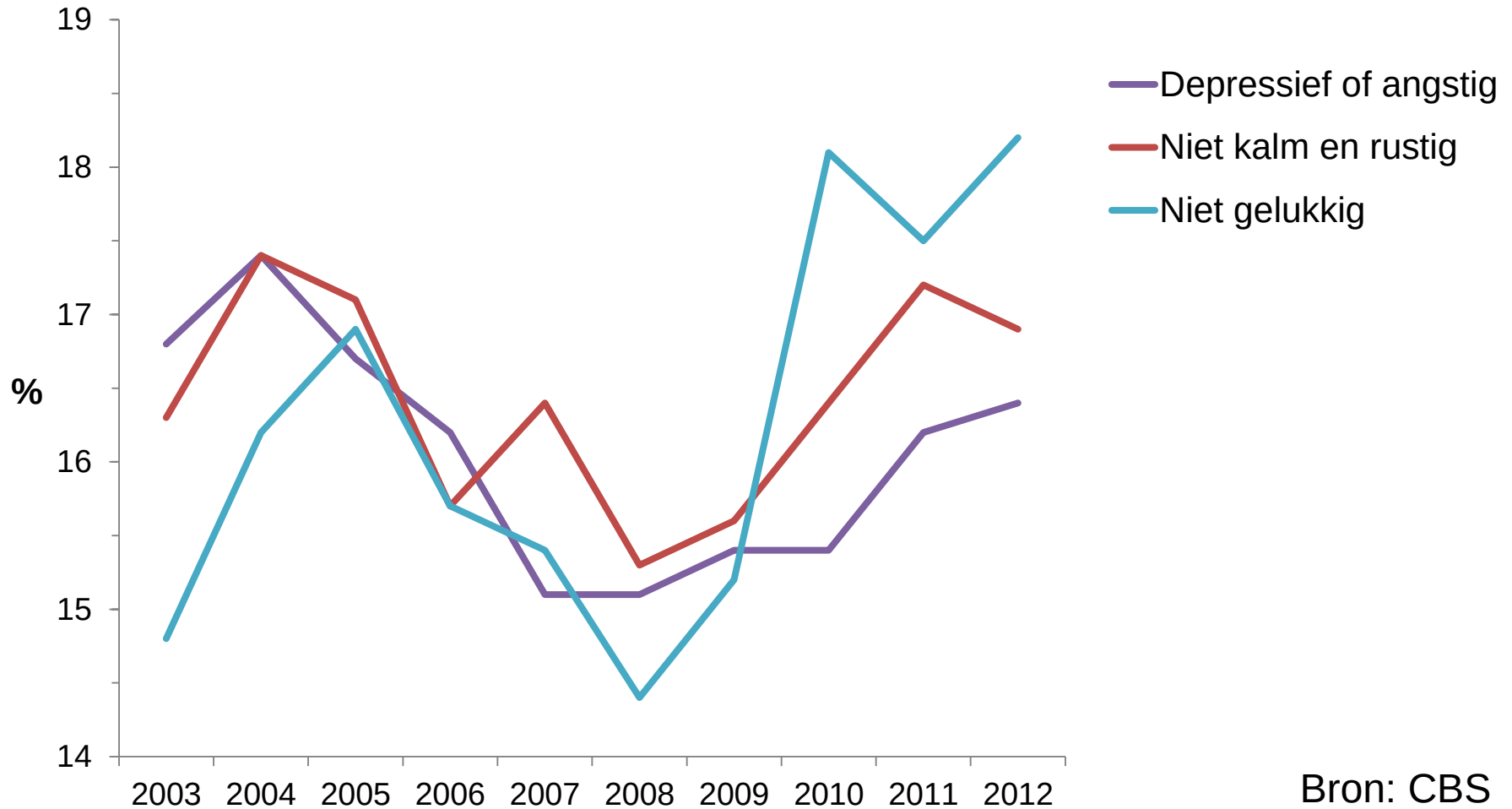

Leefstijl

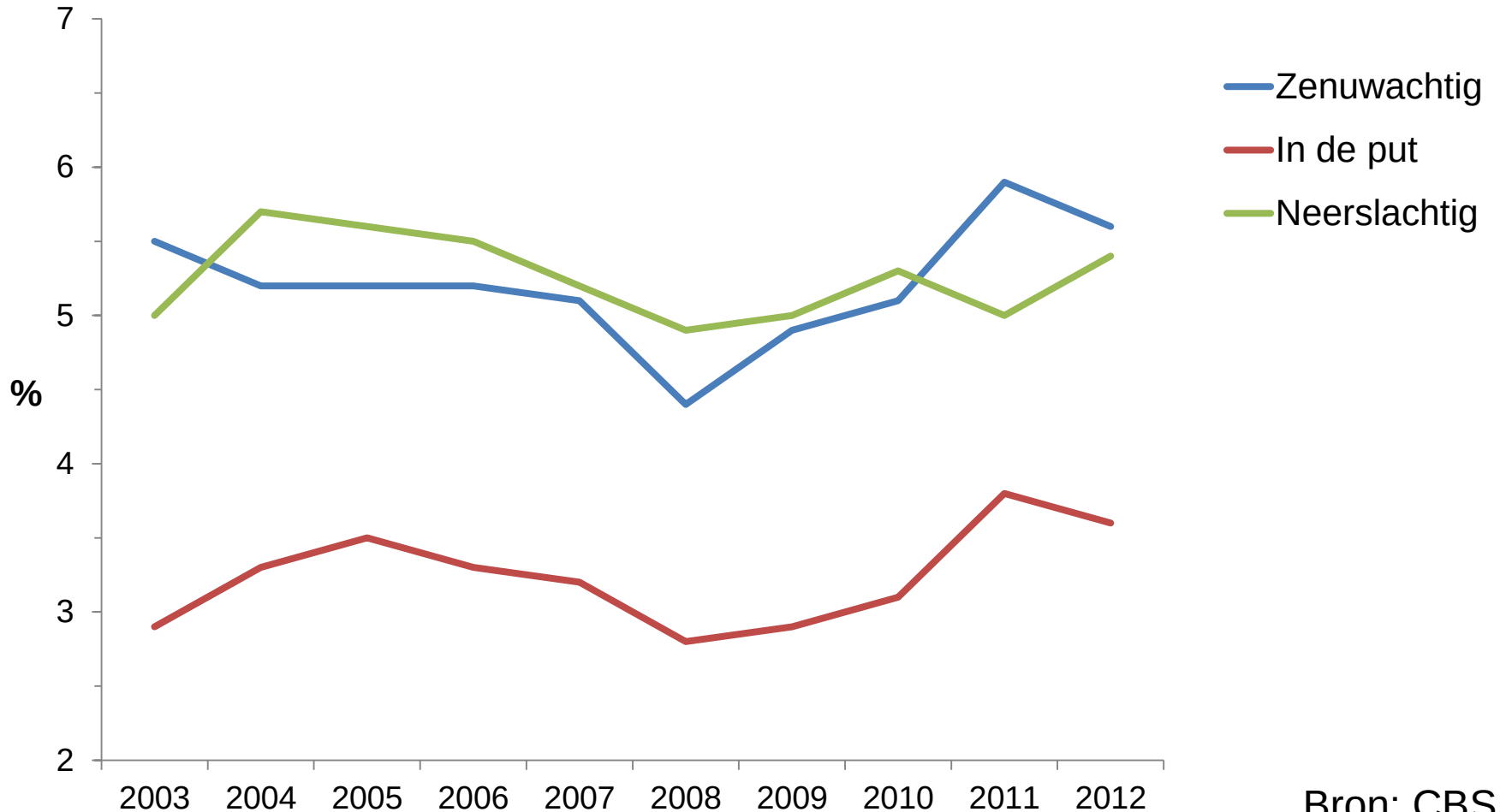
Bron: CBS

Stress & psychische problemen (1)

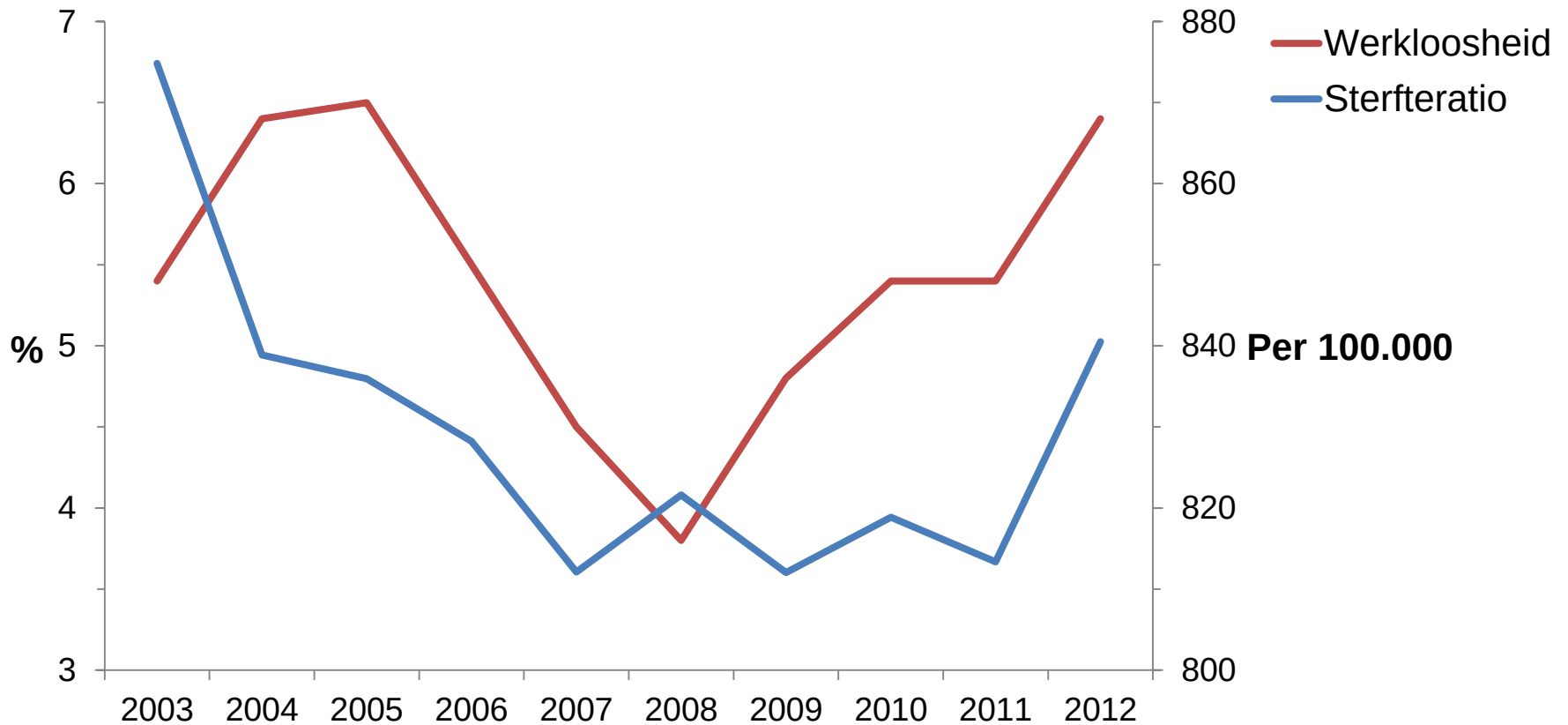

Bron: CBS

Stress & psychische problemen (2)

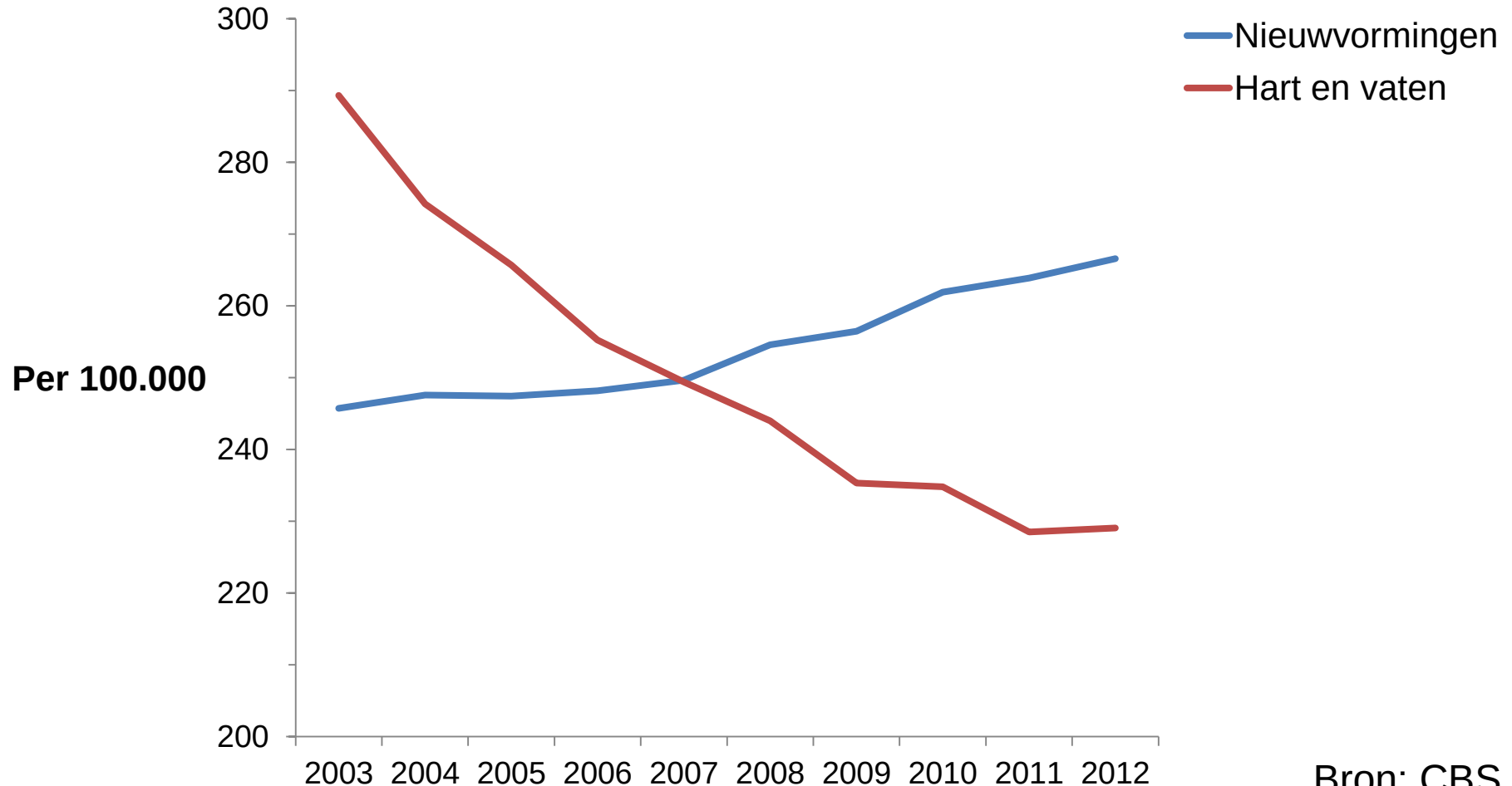

Sterfteratio

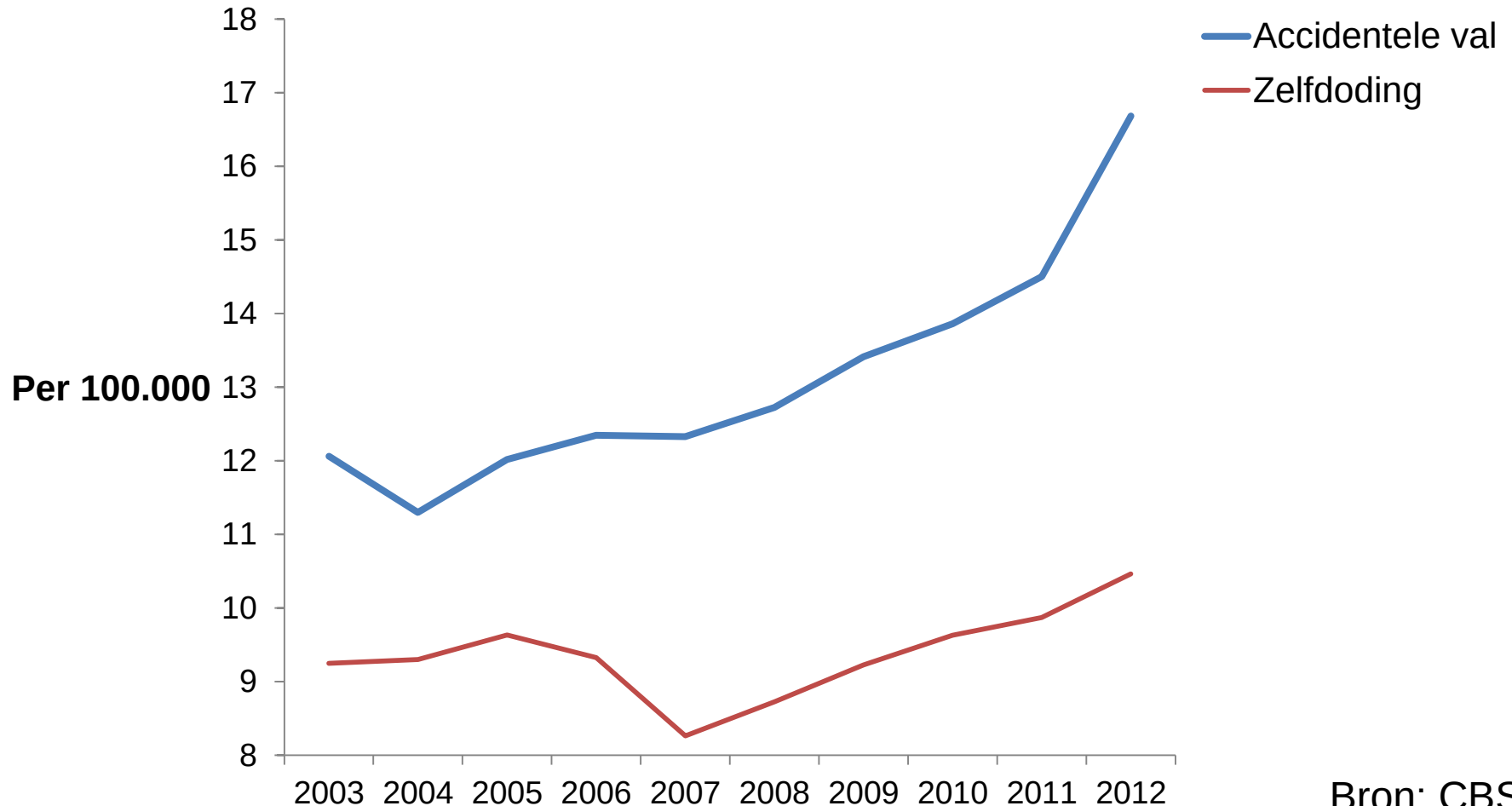

Bron: CBS

Belangrijkste doodsoorzaken

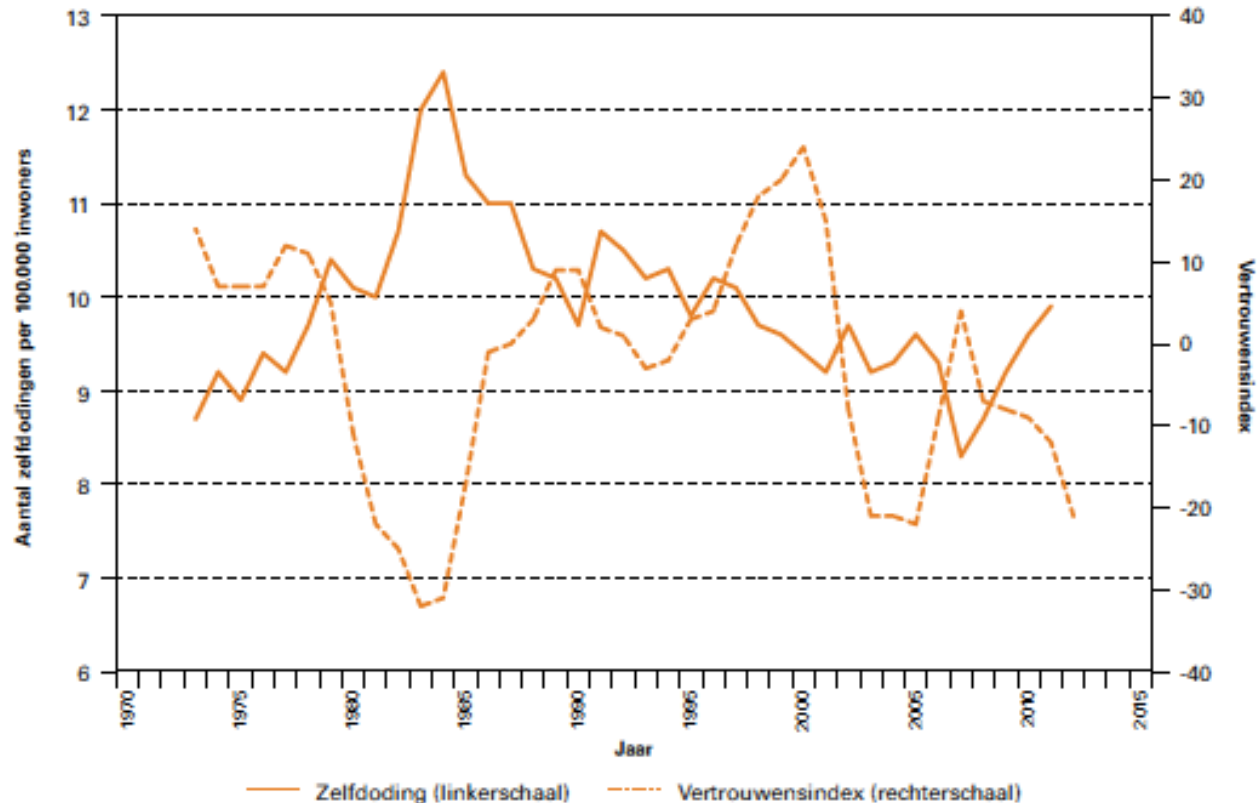

Uitwendige doodsoorzaken

Zelfdoding

Aantal zelfdodingen per 100.000 inwoners (linkerschaal en vertrouwensindex (rechterschaal))

Bron: CBS.

Bron: De Beer J. Crisis leidt tot meer zelfdodingen. *DEMOS* 2013; 29(5): p. 7.

* Aangepast voor
bevolkingsaantal

Recessie en sterfte: Aantal doden, verschil 2012 t.o.v. 2007*

Doodsoorzaak	Verschil
Hart- en vaatziekte	-3.370
Nieuwvormingen	+2.804
Psychische stoornissen	+1.939
Ziektes van zenuwstelsel en zintuigen	+1.673
Ziektes aan ademhalingsorganen	+626
Accidentele vallen	+722
Zelfdoding	+365
Moord en doodslag	-1
Totaal	+4.702

Bron: CBS

Conclusie:

- De associatie tussen recessie en sterfte is niet eenduidig en vrij onvoorspelbaar.
- Effecten van de crisis:
 - Mentale gezondheid ging achteruit;
 - sterfte door uitwendige oorzaken steeg;
 - maar algehele sterfte daalde of bleef gelijk, in ieder geval tijdens het begin van de crisis;
 - en zal waarschijnlijk rond 2012 begonnen zijn met stijgen.

Leyden Academy

ON VITALITY AND AGEING

Vragen